

NOORELT ÕPITUD: iga viienda kuriteo panevad toime nooremad kui 18-aastased

9000 kuritegu alaealistelt

Esimest korda pärast taasiseseisvumist hakkas noorte kuritegevus langema

RISTO BERENDSON

Alaealiste kuritegevuse kasv Eestis peatus esmakordselt mullu, kuid ühiskonna uuteks murelasteks võivad saada narkoprobleemidega noored, keda ainuüksi Tallinnas elab 7000.

Analüütikute hinnangul panid alaealised möödunud aastal Eestis toime ligi 9000 kuritegu ehk umbes viiendiku kõigist kuritegudest. Iga kümnes alaealine kurjategija on tüdruk, iga viies vahelejänu ei õppinud ega töötanud.

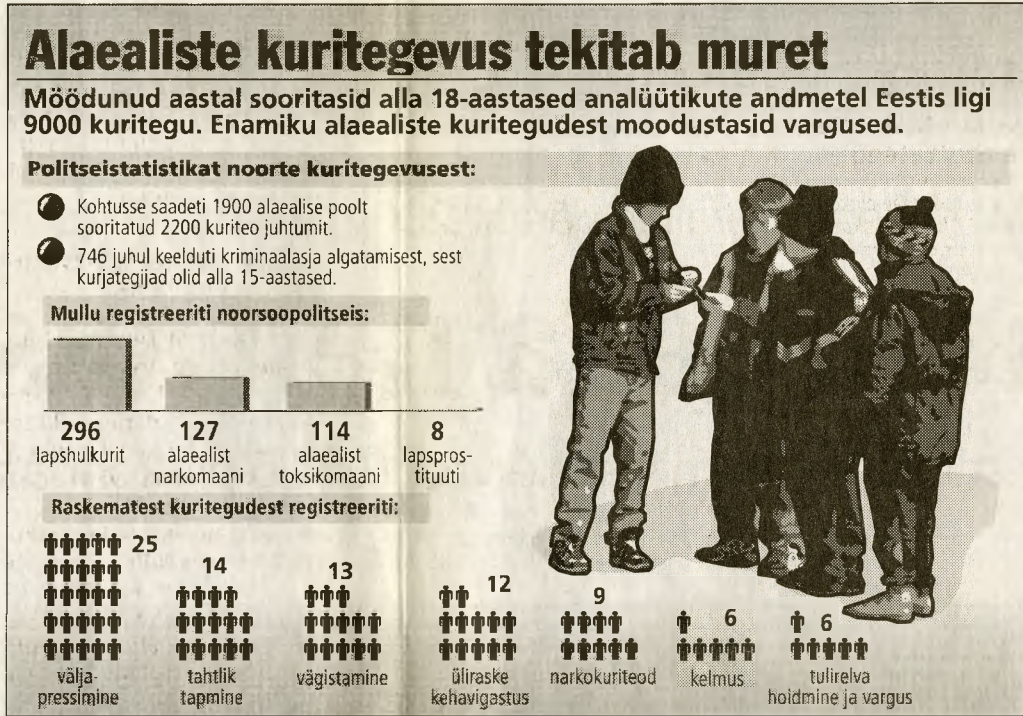
Enim kuritegusid panevad noored toime Tallinnas ja Ida-Virumaal. "Alaealistest kurjategijaist on aktiivsemad mitte-eestlased," ütles politsei ameti noorsoopolitsei komissar Elmar Nurmela.

Statistika valetab

746 juhul keeldus politsei kriminaalasja algatamisest, sest vahelejäanud polnud jõudnud veel kriminaalvastutuse ikka ehk olid alla 15-aastased. "Sisuliselt pole neid lapsi võimalik millegagi karistada," ütles Nurmela.

Nurmela sõnul muutub olukord karistamise osas 1. septembrist, kui jõustub alaealiste kurjategijate mõjutamise eeskiri. "See annab meile mingidki võimalused pisikesi pahategijaid distsiplineerida," lausus noorsoopolitsei juht.

Tallinna noorsoopolitsei komissari Marina Karuse sõnade kohaselt näitab statistika ainult kõiki avastatud juhtumeid. "Tegelikud arvud noor-

Alla 15-aastaste laste mõjutusvahendid

Alaealisele võib kohaldada üht või mitut järgmistest mõjutusvahenditest:

1. hoiatus;
2. koolikorralduslikud mõjutusvahendid;
3. psühholoogi, narkoloogi, sotsiaaltöötaja või muu spetsialisti juurde vestlusele suunamine;
4. lepitamine;
5. kohustus elada vanema, kasuvanema või eestkostja juures või lastekodus;
6. üldkasulik töö;
7. käendus;
8. noorte- või sotsiaalprogrammides või ravikuurides osalemine;
9. eri-õppekasvatuasutusse suunamine.

soo-kuritegevuses on hoopis suuremad," kinnitas Karus, kelle tööpiirkonnas toimub umbes veerand kogu Eesti noorsookuritegudest.

Möödunud aastal saatis politsei üle Eesti kohtusse 1900 alaealise poolt sooritatud 2200 kuriteo juhtumit.

Arvestades mullust kuritegude avastamise protsenti Tallinnas (16%) võib aga eeldada, et ainuüksi pealinnas panevad alaealised aastast toime üle 4000 kuriteo. "Enamik autodestesse sissemurdmisi on alaealiste töö, pealinnas on see kuriteoliik eriti levinud," ütles Karus.

Suurema osa Eestis toimunud noorsookuritegudest

(78,6%) moodustasid vargused ja muud varavastased kuriteod. Raskeid kuritegusid on vähe. "Enamik tapmisi panid toime eestlased," ütles Nurmela.

Tema sõnul lõppes noorsoo-kuritegevuse kasv esmakordselt mullu, pärast seda, kui oli alates 1992. aastast vaid kasvanud. "Praegu on märgata, et noorsoo-kuritegevus süveneb järjest nooremate laste seas," ütles Nurmela.

Lasteporno järel tõuseb narkomaania

Nurmela ennustas uut noorsoo-kuritegevuse kasvu leviva narkomaania tõttu. Kui neli

aastat tagasi registreeris noorsoopolitsei 17 alaealist narkomaani, siis mullu tõusis arv 127 lapseni.

"Enamik neist peab narkootiliste ainete hankimiseks vajaliku raha saamiseks varastama," ütles Nurmela.

AIDS-i ennetuskeskuse hinnangul võib Tallinna noorte narkomaanide arv ulatuda 7000 inimeseni. "Narkoprobleem on probleemsete laste hulka toonud isegi mitmeid jõukate ja väliselt korralike perekondade lapsi," väitis komissar Karus.

Alaealiste seksitööstus on Eestis praegu kasu välj surunud. "On ainult üksikud juhtumid," ütles Karus.

Nurmela sõnul käisid veel kolm aastat tagasi sakslased, soomlased ja rootslased Eesti lastest pornofilme vانتamas, kuid peale kriminaalkodek-sis tehtud parandust hakkas neid ähvardama kriminaalkaristus ja nad kolisid oma tegevusega mujale.

Nurmela seifis seisab siiani kolm Eestis vändatud lasteporno filmi. "Ühe ostsin isiklikult Tallinna kaubamajast," ütles ta. "Pärast seda lõpetati sealse videoputka tegevus."

Marina Karuse sõnade järgi algab noorsookurjategijate iga alates 12. eluaastast. "Noorem laps tavaliselt veel tänavale süstemaatiliselt pättust tegema ei lähe," ütles komissar.